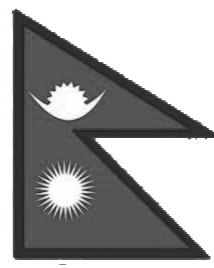

प्रदेश-३

{ निवेदन बुझाएको लामो समय बितिसक्दा पनि कुनै पनि सुनुवाइ नभएको एकल महिलाको गुनासो रहेको छ।

2018, JULY
Saturday
7

११ महिनामा ५३ महिला बेपत्ता

नेपाल समाचारपत्र

नुवाकोट

चा्लु आर्थिक वर्षको ११ महिनामा नुवाकोटमा ५३ जना महिला बेपत्ता भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटअन्तर्गतको महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्रले जनाएको छ। जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटमा आर्थिक वर्ष २०७४/७५ मा दर्ता भएका घटनाको विवरणअनुसार गत साउनदेखि जेठ महिनासम्म १० जना महिला हराएकामध्ये ३७ जना महिलालाई खोजी गरी आफन्तलाई बुझाइएको उल्लेख गरिएको छ। हराइरहेका ५३ जना महिलाको खोजी कार्य जारी रहेको नुवाकोट प्रहरीले जनाएको छ।

यस्तै, जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटको महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्रकी प्रहरी सहायक निरीक्षक सुकुमाया तामाङले चा्लु आर्थिक वर्षमा नुवाकोटमा बहुविवाहका ६, मानबबेचबिखन तथा ओसारपसारका ३, सार्वजनिक अपराधका ३, विष सेवनका १६, भुन्डिएर आत्महत्या गरेका १८, भवितव्यका ९, जबरजस्ती करणीका १०, जबरजस्ती करणी उद्योगका ७ वटा घटना दर्ता भएको जानकारी दिइन्। उनले धरेलु हिंसाको उजुरी ६३, मिलापत्र भएको ५३, अदालत गएका ५, कारबाही भइरहेका ५, बालिका हराएको २३ र भेटाएका ११, बालक हराएका १० र भेटाएका ६, कर्तव्य ज्यानका ४ वटा घटना दर्ता भएको बताइन्। यस्तै, चा्लु आर्थिक वर्षमा

जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटको महिला तथा बालबालिका सेवा केन्द्र क्षेत्रभित्र लागूऔषध दुर्व्यसनी, सवारी अंगभंग, चोरी, ज्यान मार्ने उद्योग, बोक्सीका आरोपजस्ता घटनाको दर्ता नभएको प्रहरी सहायक निरीक्षक सुकुमाया तामाङले जानकारी दिइन्। पछिल्लो समय नुवाकोट प्रहरीले जिल्ला भित्र अपराधका घटनाहरू हुन नदिन विभिन्न स्थानीय तहमा सचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गर्दै आएको छ।

जिल्लाका विभिन्न स्थानमा महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्रमा समस्या अथवा घटना हुन गएमा नागरिकले जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटको पैसा नलाग्ने हटलाइन नम्बर १०४ मा फोन गरी उजुरी गर्न सकिने जिल्ला प्रहरी कार्यालय नुवाकोटले जनाएको छ।

पार्किङ खुलाउन विकल्पको प्रस्ताव

नेपाल समाचारपत्र

हेटौंडा

प्रदेश-३ को राजधानी कायम भइसकेपश्चात् हेटौंडा नगरको चहलपहल राम्ररी बढ्दै गएको अनुभूति गर्न सकिन्छ। बजार विस्तार हुने क्रम बढेसँगै यातायातको चाप पनि त्यसैगरी बढेको भन्दै सडकव्यवस्थापन उद्योग वाणिज्य संघले हेटौंडा उपमहानगर र जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालयसँगको सहकार्यमा नगरको ट्राफिक व्यवस्थापनमा उल्लेखनीय सहयोग पुऱ्याउँदै आएको छ।

कार्यालय समयमा अत्यधिक सवारी जाम हुन नदिन संघकै पहलमा लोडिङ अनलोडिङका लागि निश्चित समय तोकी सहजीकरण हुँदै आएको छ। नगरबासीले बजारबाट सरसामान खरिद गर्न नगरका टोकिएका स्थानमा एकतर्फीरूपमा आफ्ना दुईपांग्रे सवारीसाधन राख्दै आएका छन्। यसरी एकतर्फीरूपमा दुईपांग्रे

सवारीसाधन राख्दा ट्राफिक जाम भएको र नभोगिएको दाबी गर्दै संघले भनेको छ- 'मुख्यतः ठूला तथा भारी सवारीसाधनलाई जिल्ला प्रहरी कार्यालयबाट बसपार्क हुँदै बाइपासबाट लैजाँदा बजार क्षेत्रमा ट्राफिक व्यवस्थापन गर्न त्यति धेरै समस्या नभएको अवस्थामा हाल ठूला तथा भारी सवारीसाधन नगरभित्रबाट ओहोरदोहोर गरिदिँदा बजारका मुख्य सडकमा ट्राफिक जाम हुन थालेको छ।'

बजार क्षेत्रबाट ठूला तथा भारी सवारीसाधनलाई टोकिएका समयबाहेक प्रवेश निषेध गर्नसके ट्राफिक व्यवस्थापन सहज हुनसक्ने संघको सुझाव छ। वर्षाको समयभन्दा बाहेकको अवस्थामा हेउमानपा, डिभिजन सडक कार्यालय र संघको संयुक्त पहलमा निर्माण गरिएको चौकीटोलदेखि राप्तीपुल हुँदै रातोमाटे निस्कने वैकल्पिकमार्ग स्तरीकरण गरी सञ्चालन गर्नसके नगरको ट्राफिक व्यवस्थापन थप सहज हुने संघ अध्यक्ष कृष्ण कटुवालले बिहीबार

विज्ञप्तिमार्फत बताउनुभएको छ।

यति धेरै विकल्प हुँदाहुँदै पनि उपमहानगरबाट विगत केही दिनअघिदेखि राप्तीरोडमा पार्किङ निषेध गर्ने कार्य गरेकोप्रति संघले ध्यानाकर्षण जनाएको छ। व्यवस्थित पार्किङको उचित व्यवस्थापन नहुँदै अस्पताल, ब्लड बैंकदेखि औषधि पसलजस्ता अत्यावश्यक सेवा प्रदायक संघसंस्था रहेको राप्तीरोड क्षेत्रमा यसरी एउटा दुईपांग्रेसमेत रोक्न नपाउने गरी आएको यस कदमले उक्त क्षेत्रका व्यवसायीलाई मात्र नभएर आम सर्वसाधारणलाई पनि अत्यावश्यक सेवा तथा सरसामान खरिद गर्न समस्या पर्न गएको अध्यक्ष कटुवालले बताउनुभयो।

एकतर्फीरूपमा व्यवस्थित गरी बजारमा दुईपांग्रेसम्म सवारीसाधन रोक्न पाउनुपर्ने व्यवसायीसँगै सर्वसाधारणको माग संघमा आएकोले सोहीबमोजिम हुने व्यवस्थाका लागि संघले सम्बन्धित निकायको ध्यानाकर्षण गराइएको संघ वरिष्ठ उपाध्यक्ष माधव न्यौपानेले बताउनुभयो।

शान्तिका नाममा फैलँदो अशान्ति धनीलाई १९ बिचौलियालाई २२ लाख

मोतीराम तिमस्सिना, काभ्रे

बुद्ध धर्म मान्नेका लागि बोधिचित्तका दाना महत्त्वपूर्ण मानिएको छ। बोधिचित्तका दानाका प्रकार छन्। फोडको बुद्धचित्त महँगो र धेरै प्रयोग हुन्छ।

हरेक वर्ष जिल्लामा जेठ र असार महिना बोधिचित्तको कारोबार हुने गरेको छ। शान्तिका नाममा फैलँदो अशान्तिप्रति स्थानीय सरकार, निर्वाचित जनप्रतिनिधि र प्रशासन गम्भीर भएका छन्। बोधिचित्तका कारण जिल्लाको शान्ति सुरक्षामा प्रश्न उठ्ने गरेको छ। 'व्यक्तिको भन्दा पनि बोधिचित्तका रूखको सुरक्षा प्रदान गर्नु परेको छ', जिल्ला प्रहरी प्रमुख एसपी रविराज खड्काले भने- 'बोधिचित्तका धनीले एउटै रूखको पटक-पटक करार गरेको करार लिनेहरूबीचको विवादले असुरक्षा बढेको हो।'

चा्लु वर्षमा २ वटा करार भंग भएका छन्। स्थानीयले समेत बोधिचित्तकै कारोबारका कारण असुरक्षित भएको महसुस गरेका छन्। व्यावसायिकरूपमा खेती गर्नेहरू पनि असुरक्षाका कारण निराश बन्न थालेका छन्। स्थानीय सरकार तेमाल र रोशी गाउँपालिकाले बोधिचित्तका बारेमा छुट्टै नीति बनाएर सुरक्षित ढंगबाट व्यावसायिक खेतीको प्रवर्द्धन र स्वतन्त्ररूपले व्यवसाय गर्न पाउने हकको ग्यारेन्टी गराउँदै छन्। जिल्लाको उक्त क्षेत्रमा मात्रै हुने बोधिचित्तका रूखको तथ्यांक संकलन गर्न कार्यसमेत भइरहेको छ।

साविक शिखरआम्बोटे गाविस हाल रोशी गाउँपालिका वडा नम्बर ३ मा पर्ने ८६ वर्षीया माइली तामाङको किता नम्बर १८८ को जग्गामा रहेका २ वटा रूख र सोही स्थानमा रहेको अर्को बोधिचित्तको रूखसमेत गरी ३ वटा रूख १० वर्षका लागि २०७४ असार १ गते २ करोडमा करार गरिएको थियो। तेमाल मेच्छे घर भएका

भीमबहादुर तामाङले करार गरी लिएका उक्त रूखको दाना निरन्तर १० वर्षसम्म टिप्ने करारनामा पछि विवाद उत्पन्न भयो। माइली तामाङले एक वर्षको दाना मात्रै भीमबहादुरलाई दिने भन्दै दुधराज तामाङ, तीर्थ लामा र दमै सिङ्गिएसलाई दिने सहमति भइरहेको छ।

भीमबहादुरले १० वर्षको करार भंग गरे। सुरक्षाका लागि र बिचौलियाले धनी भन्दा धेरै रकम प्राप्त गर्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्यका लागि करारनामा च्यातेको भीमबहादुरले बताए। 'आफूले दिएको दुधराजको समूहबीच माइली तामाङले १९ लाख मात्रै प्राप्त गर्नु बिडम्बना हो', भीमबहादुरले भने- 'बिचौलियाकै कारण भएको असुरक्षा र धनी ठगीने कुराको अन्त्यका लागि करारनामा

अन्ततः माइली तामाङलाई भीमबहादुरले असार २० गते राति ४१ लाख रकम बुझाए। त्यही रकमबाट दुधराजको समूहले २२ लाख रुपियाँ लियो। माइली तामाङलाई १९ लाख रुपियाँ मात्रै प्राप्त भयो।

भीमबहादुरले १० वर्षको करार भंग गरे। सुरक्षाका लागि र बिचौलियाले धनी भन्दा धेरै रकम प्राप्त गर्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्यका लागि करारनामा च्यातेको भीमबहादुरले बताए। 'आफूले दिएको दुधराजको समूहबीच माइली तामाङले १९ लाख मात्रै प्राप्त गर्नु बिडम्बना हो', भीमबहादुरले भने- 'बिचौलियाकै कारण भएको असुरक्षा र धनी ठगीने कुराको अन्त्यका लागि करारनामा

गुजुल्टिएका तारले गिज्याउँदै हेटौंडा

नेपाल समाचारपत्र

हेटौंडा

हेटौंडामा धेरै कुरा भद्रगोल छन्, जसले बजारको सौन्दर्य कुरूप बनाएको छ। बजारलाई कुरूप बनाइरहेका धेरै कुरामध्ये एक हो जथाभावी टाँगिएका तार।

जतासुकै लत्रिएका र गुजुल्टिएका तारले हेटौंडालाई कुरूप बनाइरहेको छ। कुरूप मात्र होइन, दुर्घटनाको जोखिम पनि बढाइरहेको छ। कथाहरूमा वर्णन गरिएका शिवजीका जटाभैरैएका तारका गुजुल्टाले हेटौंडा 'तारटौंडा' बनेको छ।

मन्दिरका गजुर, बजारमा रहेका अशोकको रूखहरूमा मात्र होइन घरकै भित्ता र भ्यालढोका पनि तारले ढाकिएको वा छेकिएको छन्। रडरोमन लगाएर चिटिक्क पारिएका घरलाई पनि तारले गिज्याइरहेजस्तो देखिन्छ। कतै टेलिकोनका, त कतै इन्टरनेट र केवल टीभी प्रदायकका तार। माकुराको जालोजस्तै हुँदा पनि यसको व्यवस्थापन गर्न कसैले चासो देखाएको पाइँदैन।

मानस चोकनजिक घरको छेउमै टान्सफर्मर छ। घरआगाडि फलामे होर्डिङबोर्ड भुन्ड्याइएको छ। होर्डिङबोर्डलाई छुने अवस्थामा छ टान्सफर्मर। बेलाबेलामा धेरै लोडका कारण पड्किरहने टान्सफर्मर मर्मत गर्न आउँदा पनि त्यसको जोखिमबारे विद्युत् प्राधिकरणका कर्मचारीले बेवास्ता गरेको सजिलै देख्न सकिन्छ। यतिमात्र नभएर, कुरूप तारका संरचनाले प्रदेश-३ को राजधानी आउने मानिस पनि खिन्न छन्।

यसरी बिजुलीका खम्बा अव्यवस्थित हुँदा र बीच सडकमा तार जडानका कारण दुर्घटनाको जोखिम बढिरहेको देखिन्छ। उपभोक्ताको के को तार कुन हो भनेर ठग्याउनसमेत धो-धो पर्ने गरी तानिएका खुला र गन्जागोल तारमा अल्झेर चरा त मर्ने गरेका छन् नै, मर्मत गर्न जाने

कर्मचारीलाई पनि जोखिम हुने गरेको छ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण हेटौंडाले चोरीको लाइन कुन हो भनी थाहा पाउने अवस्था नभएको बताएको छ। 'पोल त हाग्ने हो, तर पनि हामी केही गर्न सक्दैनौं'-उनीहरू भन्छन्। विद्युत् प्राधिकरण र टेलिकमसँग अनुमति नलिई उनीहरूको पोलमा विभिन्न दूरसञ्चार सेवा प्रदायकले आफ्ना तार र उपकरण भुन्ड्याउने गरेको छ।

शहरी क्षेत्रमा तार अन्डरग्राउन्ड गर्न सकिए अहिले कुरूप भएको शहरको सौन्दर्य प्रवर्द्धनमा पनि योगदान पुग्नेछ। सँगै अहिले तार जलेर हुने गरेका दुर्घटनामा पनि कमी आउनेछ।

हेटौंडामा तार व्यवस्थापन काम अपरिहार्य भएको छ। पोलहरूले भारभन्दा बढी तार र दूरसञ्चार उपकरणको भार थगेर बसेका छन्। जथाभावी तार टाँगा दुर्घटनाको जोखिम बढेको छ। टेलिकम र इन्टरनेटका केबल टेलिभिजनका तार पनि समस्याका रूपमा छन्।

इन्टरनेट सेवाप्रदायक, केबल अपरेटर्स एवं सेवाप्रदायकले टेलिकम र प्राधिकरणकै पोलबाट सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्। २०७१ सालमै सरकारको तार हटाउन गरेको प्रयास असफल भएको थियो। त्यसपछि पनि पटक-पटकको प्रयासमा सेवाप्रदायकले बेवास्ता गरेका छन्।

एउटा निकायले अर्कोसँग समन्वय नगरी तार तान्ने, भएकै तारलाई पनि व्यवस्थित नगर्ने, तारको अन्डरग्राउन्ड प्रयोग नभएकोलागायत कारण हेटौंडाको सौन्दर्य बिग्रिएको छ।

केबल अपरेटर्स र इन्टरनेट सेवाप्रदायकका आफ्ना पोल छैन्न्। टेलिकमले एउटै तारबाट ७२ वटासम्मलाई सेवा दिनसक्ने अवस्था छ। कम्पनीसँग सहकार्य गर्ने र नयाँ पूर्वाधार कम्पनीलाई नै तार पनि भूमिगत गर्ने जिम्मा दिए अहिलेको समस्या ५० प्रतिशत समाधान हुने दाबी छ।

‘एकल महिलाको दैनिकी सहज बनाउन आवश्यक’

नेपाल समाचारपत्र

नुवाकोट

एकल महिलाको हक, अधिकार र सुरक्षाको क्षेत्रमा उपलब्ध भएको रकम सबै स्थानीय तहको लक्षित वर्गसम्म पुऱ्याई एकल महिलाको दैनिकीलाई सहज बनाउन आवश्यक रहेको सरोकारवालाको बताएका छन्।

मानवअधिकारका लागि महिला, एकल महिलाको आयोजना र अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक संस्था अक्सफामको सहयोगमा भएको एकल महिला सुरक्षा कोष सम्बन्धि अन्तरक्रियामा एकल महिलाले वडामा सीप विकास तथा जीविकापार्जनको क्षेत्रमा बजेट आए पनि आफूलाई जानकारी नहुने बताएका छन्। एकल महिलाले राज्यले उपलब्ध गरेको सेवा सुविधा, हक, अधिकार आफूले सहजरूपमा पाउनुपर्ने माग राख्दै एकल महिला संस्था नुवाकोटमार्फत केन्द्रमा बुझाएको बताएका छन्। तर निवेदन बुझाएको लामो समय बितिसकदा पनि कुनै पनि सुनुवाइ नभएको एकल महिलाको गुनासो रहेको छ।

राज्यले श्रीमान्को मृत्यु भएका, सम्बन्धविच्छेद गरेका, श्रीमान्ले ५ वर्षभन्दा बढी समयदेखि हराएका वा बेपत्ता भएका, पैतृक वर्ष उमेर पूरा गरेका अविवाहित महिला र अशबन्डा गरी वा माना छुट्टिई श्रीमान्सँग अलग बसेका महिलालाई एकल महिलाको वर्गमा राखेको र राज्यले उनीहरूको हक,

अधिकार र सेवा सुविधा उपलब्ध गराएको छ। तर ग्रामीण भेगका अधिकांश एकल महिलाले आफूले पाउने हक अधिकारबाट अर्भै पनि अनविज्ञ रहेको बताएका छन्।

एकल महिलाको सुरक्षा कोष विषयक अन्तरक्रियामा नुवाकोटका प्रमुख जिल्ला अधिकारी उद्बहादुर थापाले नेपाल सरकारले एकल महिला सुरक्षा कोषका लागि केही रकम छुट्याएको र यो रकम एकल महिलाको सीप विकास, स्वास्थ्य, शिक्षा, औषधि उपचार लगायतको क्षेत्रमा मात्र खर्चिनुपर्ने व्यवस्था रहेको बताउनुभएको छ। प्रमुख जिल्ला अधिकारी थापाले एकल महिलाको आवश्यकता सबै क्षेत्रमा धेरै रहेको र एकल महिला सुरक्षा कोषको लागि छुट्याएको रकम अत्यन्त न्यून रहेकाले सरकारले अहिले ती सबै आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्न सम्भव नरहेको स्पष्ट पार्नुभएको छ। उहाँले एकल महिला समाजमा आर्थिक, सामाजिक र धार्मिकरूपले बहिष्कृत हुनुपरेको भन्दै यस्तो किसिमको भेदभावलाई अन्त्य गर्न सामाजिक संघसंस्थालगायत सरकारको तिनै तह सक्रिय भएर लान आवश्यक रहेको बताउनुभएको छ।

यस्तै, अन्तरक्रियामा बिदुर नगरपालिकाका प्रमुख सञ्जु पण्डितले एकल महिलाको क्षेत्रमा नगरपालिकाले आवश्यकताअनुसूप बजेट छुट्याएको बताउनुभएको छ। बिदुर नगरपालिकाका प्रमुख पण्डितले आर्थिक स्तरोन्निका लागि व्यवसाय गर्नु, सीप सिक्नु, शिक्षा आर्जन गर्न चाहने एकल महिलाका

लागि स्थानीयस्तरबाट आवश्यक पहल गर्न बताउनुभएको छ। उहाँले स्थानीय तहमा एकल महिलाको क्षेत्रमा काम गर्न आएका अन्तर्राष्ट्रिय सामाजिक संस्थाले नगरपालिकासँगको समन्वयनमा प्रभावकारी र पारदर्शी ढंगले काम गर्नुपर्ने बताउनुभएको छ। यस्तै, कार्यक्रममा बिदुर नगरपालिकाकी उपमेयर गीता दाहालले वास्तविक एकल महिलाको तथ्यांक तयार गरी सांगठनिकरूपमा अबका दिनमा आर्थिक, सामाजिक, राजनैतिक क्षेत्रमा एकल महिला अग्रसर भएर लाग्नुपर्ने बताउनुभएको छ। बिदुर नगरपालिकाका उपमेयर दाहालले सबै स्थानीय तहमा एकल महिला संस्थाका प्रतिनिधिलाई परिचालन गरी एकल महिलालाई शिक्षित, व्यावसायिक र आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक रहेको बताउनुभएको छ।

२०६३ देखि नुवाकोटमा मानवअधिकारका लागि महिला एकल महिला संस्था दर्ता गरेको जानकारी गराउँदै एकल महिला नुवाकोटका अध्यक्ष महिला संस्थाका प्रतिनिधिलाई परिचालन गरी एकल महिलालाई शिक्षित, व्यावसायिक र आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक रहेको बताउनुभएको छ। उहाँले महिला तथा बालबालिका कार्यालय, नगरपालिकालगायत विभिन्न सामाजिक संघसंस्थासँगको सहयोगमा जिल्लाका एकल महिलालाई स्वावलम्बी बनाउने उद्देश्यले बाखा, कुखुरा पालन, क्रिस्टल माला, साबुन बनाउने, कपडा सिलाउने तालिम सञ्चालन गर्दै आएको बताउनुभएको छ।

